

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrise nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Țara teroarei politice.

(*) Luând ieri cuvântul în dietă pentru a vesteji cu întreaga sa putere vărsarea de sânge dela Cernova, președintele clubului național român dr. T. Mihali a arătat *teroarea politică* ce se exercită din partea stăpânirii asupra naționalităților din Țara Ungurească.

Așa e. Cei dela stăpânire și-au pus gând să ne înfrice. De aceea nu este luptător mai de seamă național, împotriva căruia procurorii să nu fi pus totul în mișcare... Și vorba d-lui Mihali: *temnițele gem de scriitorii politici români, sârbi și slovaci.*

Ceeace s'a întâmplat însă Duminecă la Cernova, între, slovaci, a întrecut chiar mișelia dela Pánade și Pecica, și se poate asemăna numai cu măcelul d'acum trei ani întâmplat la Aleșd, unde jandarmii au împușcat 30 români.

Vărsarea de sânge dela Cernova este cu atât mai înfiorătoare, cu cât s'a întâmplat pentru credința în Dumnezeu și dragostea către slugitorul altarului. Biserica ridicată în urma oboselilor preotului slovac Hlinka, credincioșii de acolo au vrut s'o sfințească Hlinka, osândit la temniță în lupta națională ce poartă. Au rugat în privința asta și pe episcopul (ungur!) lor, scriindu-i că ei nu se învoiesc ca altfel să fie... Nu e sat însă, în care să nu fie și printre naționalități așa ziși »patrioți« (»hazafias elemek«). Astfel și »patrioții« din Cernova, câți să-i numeri pe degete, au rugat pe episcop să nu asculte de »panslavi« și să nu lase pe »vânzătorul de țară« Hlinka să sfințească biserica.

Episcopul i-a ascultat și cu număroasă pază jendarmerească a trimis în sat preoți unguri. Sătenii li-au ieșit însă în drum, la marginea satului, strigând să nu între în sat, nici în biserică, ci să se întoarcă îndărăt, că biserica e a lor și ei nu vor să o sfințească altul, decât păstorul lor iubit Hlinka.

Atât le-a trebuit jendarmilor și au și tras foc... Cele 24 împușcături au omorât pe loc 14 slovaci, iar alți 23 trag de moarte. Ușor răniți sunt o sumedenie, căci glonțul armei jendarmilor străbate și prin zece—cincisprezece oameni.

Intre cei omorâți sunt și o femeie mai în vârstă și trei fete tinere.

E o jale nespasă în sat. Din 14 case au plecat ieri cu morți la groapă și în alte 23 case vegheză la căpătâiul celor ce stau să-și deie și ei suflul.

Alături de această mișelie numai ticăloșia foilor maghiare este mai mare: ele spun anume, că *de mai multă vreme, slovaci se pregătesc de revoluție!*... Asta-i o minciună, întocmai cum scorniseră acum doi ani despre noi români, ca astfel să poată înăbuși orice mișcare națională și să ia prilej a stinge viața oamenilor.

Foile maghiare scriu cu o selbăticie fără seamă contra slovacilor și îndeamnă guvernul să fie fără cruțare, căci, vezi Doamne, ar fi în primejdie țara.

Poate să aștepte cineva cuvinte să măsoare cu ele durere atât de adâncă? Sunt oare cuvinte destul de tari pentru osândirea acestor omoruri înfiorătoare? Nu.

De unde și pentru ce atâta cruzime? S'o spunem.

Hlinka e nu numai slugitor altarului, dar și slovac cu dragoste pentru neamul său. La alegerile dietale, el a luptat ca un leu pentru izbânda slovacilor. A pus în picioare toată slovacimea din acele părți. Asta a îngrijorat stăpânirea. Deșteptarea slovacilor însemnează ca 40—50 »patrioți« lihniți să-și piardă scaunul din dietă. Sunt deci în primejdie atâtea stomacuri!... *S'a dat deci năvală asupra slovacilor. Pe deputatul Iedlicska l-au silit să-și depună mandatul, să se retragă liniștit în parohia sa. Pe Juriga, alt preot, l-au înfundat în temniță; pe Hlinka tot așa.* Și alți mulți slovaci au fost întemnițați. Cine nu-și aduce aminte de marele proces dela Rózsahegy?

Vedem însă, că dintre cei luați la goană numai bietul Iedlicska s'a înfricat: l-au înduplecat lacrimile unei mame văduve sărace și a două surori, de cari trebuie să îngrijească!... Ceialalți duc luptă fără răgaz. Iar dragostea slovacilor pentru fruntașii lor a crescut.

Stăpânirea nu se dă însă, bătută, ci jandarmii ei, iată, alipirea slovacilor către fruntașii lor o înceară în șiroaie de sânge, în plâns amar și strigăte desnădăjduite... Incât tovarășii noștri slovaci, dimpreună cu noi, pot să se întrebe cu vorbele scripturii: *»Mai este oare, doamne, o jale ca a noastră?«*

Ne aducem însă aminte de vorbele ce a rostit Juriga în dietă, înainte de a pleca la temniță: *»Nu ne înfrică toate aceste fărădelegi și cruzimi... Știm și credem, că fără Vinerea patimilor, nu este înviere!«*

Stângerea atâtor suflete la Cernova arată că la slovaci ține încă Vinerea mare.

Ridicându-și cuvântul împotriva chipului sălbatic cum stăpânirea vrea să înfrice naționalitățile, ca să nu mai mișcăm, ci să ne dăm învinși mișeliei, dl Mihali și-a îndeplinit nu numai o datorie față de tovarășii noștri de luptă slovaci, ci și față de neamul său. A mângăiat, în aceeași vreme pe cei îndurerăți.

Nădăjduim de altfel, că asupra atâtor nelegiuiri se va mai vorbi în dietă... Dacă nu avem putere să pedepsim pe vărsătorii de sânge, cel puțin să i-se strige în față stăpânirii că ea singură e vinovată pentru toate cruzimile acestea, cari pun țara noastră mai pe jos de Balcani... Acolo se omoară neamurile între ele: aici se împușcă cetățeni neînarmați, în numele legii!

Până când?

Desbaterea proiectului de indemnitate. Deputații croați au declarat ieri, că la discuția indemnizării vor vorbi vr'o 20. Deputații naționaliști de asemenea vor lua cuvântul aproape toți. În felul acesta e foarte probabil, că discuția asupra garanțiilor constituționale, puse la ordinea de zi azi, se va mai amâna.

Comisiunea de imunitate s'a constituit definitiv, alegându și președinte pe Malatinszky György, de referent pe Héderváry și de notar pe Alex. Wekerle jun.

In interesul băncii naționale maghiare se face mare agitație prin comitate.

Comisiunea cvotei s'a constituit, alegându și de președinte pe fostul ministru preșezs Zell, iar de referent pe Földes Béla. Comisiunea a hotărât, că va intra în contact cu comisiunea austriacă a cvotei.

Polónyi în contra transacției. La ședința de ieri a camerei, fostul ministru de justiție Polónyi s'a exprimat în culoare împotriva transacției. După prânz, la ședința comisiunii financiare, și-a și motivat această ținută a sa.

Partidele aliate, independist, constituțional și poporal, se vor întruni azi la 4 ore p. m. să discute împreună proiectele despre garanțiile constituționale.

Transacțiunea în Reichsrath. În ședința de ieri a camerei austriace s'a continuat desbaterea proiectelor transacției, după întâia lor cetire. Șefii partidelor s'au întrunit ieri a. m. la un conziliu, la care a luat parte și ministrul președinte Beck, și au decis, că azi vor termina discuția asupra cetirei prime a proiectelor transacționale. După primirea lor se va alege comisiunea transacției, iar proxima ședință a camerei vor ține-o numai în Lunia ori Marția viitoare. Tot în săptămâna viitoare va prezintă în Reichsrath ministrul Beck provizoriul de buget și bugetul pe anul viitor.

Prigonirea tinerimei române.

Cluj, 28 Oct.

Vă aduc la cunoștință darea afară a trei studenți (iuriști) dela universitatea din loc și anume: Vasile Lucaciu (fiul deputatului), Aurel Șerban și Silviu Ciuciu, pentru că cel dintâi a vorbit astăprimăvară la adunarea de protestare din Mociu, iar cești din urmă au »agitat« poporul să vină la adunarea din Fildu de jos.

Totodată și-au pierdut și câte un semestru (fiindcă nu li-s'a recunoscut) ca pedeapsă. Eră vorba să fie eliminați dela universitățile Ungariei dar ministrul a îndrumat senatul II. din Cluj să aducă nouă hotărâre mai îngăduitoare și mai aproape sau mai bine zis în sfera sa de activitate (saját hatáskörében).

Se svonește, că Moldovan Gergely (rectorul din anul trecut) ar fi insistat și dânsul la aducerea unei sentințe mai domoale (?) Insuși Vasile Lucaciu (studentul) spune asta (!) Să fie adevărat, că sângele apă nu se face?

De peste săptămână.

Naționaliștii în dietă. — Croații alături. — Dela alegerile pentru comitat.

Marți s'a redeschis dieta. Deputații români aproape toți sunt în Budapesta și în cea dintâi ședință ei au și pornit lupta. Cel dintâi a intrat în foc președintele clubului național, dr. T. Mihali. A vorbit cu vigoare, osândind întreaga politică a kossuthiștilor, arătând cum ei se codesc să dea poporului drepturi și de 18 luni întârzie cu aducerea proiectului de lege privitor la *votul obștesc* (sufragiul universal). Veștejește cu asprime îndeosebi faptul, că s'au pus pe sâraci *nouii sarcini*. Incât privește politica de maghiarizare, ea nu e decât un șir lung de fărâdelegi, terorizări (înfricări) neomenoase! În privința asta a dat ca pildă *vărsarea de sânge dela Cernova* și a sfârșit spunând că deputații naționaliști nu vor vota dările noi și mari puse de stăpânire.

Croatul *Supilo* s'a ridicat și el împotriva politicii ungurești, arătând cum Kossuth vrea să știrbească tot mai mult din drepturile croaților.

Val mare a pricinuit răspunsul lui *Wekerle*, care între altele a venit iar cu vechea gogoasă, că nicăiri în lume naționalitățile n'au atâtea drepturi ca în Ungaria! Neadevărul acesta sfruntat a scos din răbdări pe naționaliști, cari i-au strigat în față *vărsările de sânge dela Pânade, Pecica și Cernova*... Și mai multă vreme nu l'au lăsat să-și urmeze șirul de laude goale și vorbe late.

A vorbit apoi pe lung dr. A. Vlad, care a adunat grămezi de dovezi despre ticăloșiile și fărâdelegile ce se săvârșesc împotriva naționalităților.

Noi, cei din comitatul Aradului, umblam totdeauna cu fruntea sus, căci în lupta națională

stam în șirele dintâi. Alegerile de Joia trecută, în loc de izbândă, ne-au adus însă o rușine mare. Fie în urma ticăloșiei celor ce conduceau alegerile, fie că s'au purtat mișelește și alegători și fruntași români, destul că am căzut în cercuri curate românești, cum sunt Pecica, Curtici și Socodor, pe Câmpie, Bârzava, Radna, Totvărădia, Petriș, pe Murăș, apoi Boroșineu, Boroș Șebiș, Ciuciu, Iosășel, Halmagi, pe Criș, Ghioroc, Târnova, sub Podgorie, Zărând și Drauț între păduri, s'au ales unguri. Unii frați au durmit, alții au fost rău povățuiți și cei mai mulți s'au vindut ca niște păcătoși.

Cu cinste s'au purtat cercurile: *Șiria, Otlaca, Agris, Chișineu, Cinteiu, Cermei, Șimand-St.-Marton*, precum s'au mai ales câte un român doi la Buteni, F.-Vârșand, Iosășel, Semlac și Soboteli.

Vai ș'amar de așa popor și conducători. De nu se vor reculege și îndreptă, ajungem nu numai de risul lumii, dar ne prăpădim ca niște nemernici.

Din Bihor ne-au venit știri mai bune. Unde s'a lucrat cu credință, ca la Borod, P.-St.-Martin, M.-Telegd, s'au ales naționaliști harnici.

Să nădăjduim reculegere și îndreptare... Bătaia lui Dummnezeu să-i ajungă pe cei ce se vind și Sodomă aleagă-se din mișei cari ascultă de diavoli!

Alegerile în comitat.

Alegerea membrilor la congregație, ținută în Berzova la 24 Octombrie a. c. Lupta a fost crâncenă, și deși se prevedea pentru candidații noștri naționali o izbândă strălucită, totuși am căzut.

Alegerea s'a început la 8 ore, deși timpul pentru începere era 9 ore. Alegători și conducători și în acest timp am avut destui. Președintele, jidanul Seidner Bernat cu niște jidanași slujbași ai lui și cu niște nefericiți de români din Berzova tot slujbași de ai lui aleg, ori mai bine zis numesc ca bărbați de încredere pe 3 români din Berzova oameni bine plătiți de jidanul, și pe învățătorul de stat din Odvos Gerinczi. Românii în frunte cu vrednicii luptători, părintele Dimitrie Maci, și învățătorul George Pleș pretind ca să aleagă poporul bărbații de încredere. Poporul și

alege pe părintele Maci, părintele Petrilla, și încă doi țărani, ca bărbați de încredere, dar președintele nu primește, și declară că are bărbați de încredere pe oamenii lui. Poporul protestează în contra voiniciei președintelui, dar înzădar. Se începe apoi o larmă teribilă, poporul strigă că se face nedreptate, dar e amenințat din partea jandarmilor. Era o învălmășală mare unii strigau să ne depărtăm fără a sta la alegere, alții protestau, iar înlăuntru, în cancelaria notarială se începuse deja votarea. Astfel s'a început alegerea.

Noi cu toate acestea speram că vom învinge pentru că grosul poporului era cu noi. Jidanii încontinuu corțeau și cumpărau cu bani voturi, se vedeau adecă mai slabi, dar ce se vezi, cam pe la amiază un jidan ne și declară că ei sunt cu cel puțin 100 în majoritate.

Nu ne venea să credem, dar îndată am înțeles cum ajunseră în majoritate, președintele pe la amiază suspendă votarea, sub cuvânt că voiește să prânzească, în acest timp chiar cu învoirea și cu ajutorul bărbaților de încredere au înlocuit ședulele noastre, cu ale lor.

De-aici apoi învingerea lor și căderea noastră. Aceste ar fi păcatele lor, dar să vedem nu cumva suntem și noi păcătoși.

La aceasta alegere mai bine s'au purtat comunele Slatina, apoi Căpruța, Conop și Odvos, dar și aici afară de Slatina au fost oameni prăpădiți precum juzii adecă primar, jurat, jude de lege, și alți lingăi cari și-au uitat că nu notarul, și fibirăul îi alege, ci poporul, și poporul cred că și va ști face datorința față de ei, la alegerile comunale.

Mai rău s'au purtat comunele Berzova, Dumbrăvița și Bătuța. La aceste comune nici nu ne putem mira mult, pentru că în Berzova sunt 2 preoți gr.-or., tata și fiul, acești 2 feți-logofeți nici nu s'au apropiat de locul unde s'a ținut alegerea ci au șezut trăgând din lulea acasă până după amiază pe la 3 ore, când părintele Petrilla din Conop s'a dus la dânsii și după ce le-a dat un sfat, și o ocară bună, au venit la alegere, dar și acum zicând că de uritul candidatului Pleș n'au venit.

De aici vedem dar cât au luptat acești preoți pentru reușita noastră. Tot aici în Berzova mai e un preot român (?) gr.-cat. care de jidovit ce e, a preferit ca să lucreze uniții săi pentru căderea noastră și pentru învingerea listei lor, zisă oficială. Acest preot când era să aranjeze jidanii petrecerea cu joc în școala română gr. catolică, a lăpădat crucea din școală ca să nu se scârbească jidanii de ea. Aci apoi mai sunt, și afară de acești preoți și alți prăpădiți cari au lucrat contra noastră.

FOIȚA ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

CRONICA TEATRALĂ.

De Horia Petra-Petrescu.

București, 12 Oct. n. 1907.

»Crimă sau virtute« dramă în 3 acte de Bengescu-Dabija, »In codru« comedie într'un act Delorme-Paleologu, »La 30 de ani« comedie într'un act de M. Polizu-Micșunești, »Dragoste cu toane«, pastorală de Goethe, trad. în versuri de St. O. Iosif, »Scânțea« com. într'un act de Pailleron.

Zilele trecute s'a dat o piesă teatrală, care a zăcut timp de 15 ani în biblioteca teatrului. Ideia n'a fost norocoasă. Cu toate că dl Bengescu-Dabija are între alte piese teatrale (cum e spre pildă, în »Pygmalion«) calități reale, aici n'a arătat nici cea mai mică rutină de scenă, ba ce e mai mult a pus publicul la încercare prea mare.

A povestii țesătura »Crimei sau virtuții« e un lucru prea nemulțumitor. Figurile sunt șablonice, cunoscute din dramele anticvate ale anilor 60, pline de situații larmoaiante-imposibile.

Fiecare act se sfârșește astfel, încât te întrebi cu mirare: Ce mai are să desvoalte omul ăsta? Încă n'a sfârșit-o?

Și pe lângă asta toate: tiradele. E un chin! În monoloage lungi, lipsite de mers dramatic, persoanele filozofează. Eroina se întoarce la miezul nopții acasă, bărbatul o așteaptă desperat,

ea se luptă cu iubirea, care o are față de fiul binefăcătorului ei, un avocat și — tam-nesam — se ridică ea, fiind singură în odaie, atunci, când ar trebui să fie mai zdruncinată de lupta lăuntrică, și filozofează cam așa: »Da, voi filozofilor și voi pedagogilor, cari aruncați învinuire grave asupra femeilor cinstite. Vedeți-mă! Aduceți pe o parte pe o femeie care n'a avut nici o tentațiune și pe cealaltă parte, pe una care s'a sduciumat ca mine, cu bărbat, cu copil, dar cu dragostea aceasta nefericită în sânge! Și veți vedea cât a trebuit să pătimească o astfel de ființă!«

Nu-i așa, toate bune, dar e natural pledoaiel acesta? Morala aceasta, dacă a vrut să o redea în »Crimă și pedeapsă« să nu o fi pus în gura victimei, ci trebuia să-și dea osteneala să reiasă din întreagă acțiunea, dar nu așa brutal, strigător, căci altfel își pierde întreg farmecul piesa. O greșeală ce nu se iartă.

Lipse de motivări psihologice o mulțime. Dacă ar putea urmări cetitorii »Tribunei« cele reprezentate, aș insista asupra lor, dar fiindcă nu e nici măcar tipărită piesa, nu face să te ocupi mai intensiv cu ea.

În locul piesei »Hoțul«, care nu s'a putut juca din cauza indispoziției unei artiste dramatice, s'a improvisat o seară cu patru comedii în câte un act.

Asupra celei dintâi am vorbit în foiletonul meu din săptămâna trecută.

A doua a fost o comedie mai veche a dlui M. Polizu-Micșunești, pictor, autor dramatic și amator de muzică, care s'a manifestat în toate trei ramurile cu destul succes. O comedie, care

figurase și în repertoriul Aristizei Romanescu și care se poate juca și acum la începutul unei reprezentații, mai cu seamă dacă e susținută de artiști dramatici ca cei de acum. Iorgu Aldescu (C. I. Nottara), un bătrân bonvivant, care dă atenția cuvenită nevastei sale prea târziu, după ce nu mai are trecere altunde, nevastă-sa, Olga, (d-na Gănescu Demetriad) la vârsta de 30 de ani, încă tot frumoasă, care se luptă cu minciunile convenționale și vrea să trăiască și ea, dar nu poate să-și înșele bărbatul, când vede cât e de idiot și de slăt primul amoret, care-i cade la picioare, Lică Bubicescu, (jucat excelent de dl Toneanu) un stâlp de cafeana de pe calea Victoriei și duetul servitorilor Nae și Rozi, ungu-roaica, e pasabil pentru o comedie inofensivă.

»Dragostea cu toane« am analizat-o în treacă luna trecută. Versurile dlui Iosif n'au prea fost știute. Din cauza relevată mai sus nu s'a putut pregăti nici pastorală aceasta în tihnă, de aceea șopotele prea lămurite ale suferințelor. La reprezentanța a doua aud că a fost jucată cu mult mai bine.

Un lucru s'a observat. Programul, care conținea absolut piese într'un act, a fost prea monoton. Toate piesele jucate ar fi avut alt efect fiind în fruntea câte unei reprezentații serale.

S'a reluat apoi comedia lui Pailleron: »Scânțea«. O splendidă comedie de spirit, care nu lipsește nici din repertoriul stabilit al Burgtheaterului din Viena și care va trebui să se joace și la noi, chiar și cu mijloacele noastre mult mai modeste.

Raoul de Géran, (dl Tony Bulandra) un tinăr căpitan francez e cam ușuratec de fire — iube-

În Dumbrăvița sunt 170 de alegători, de aveam și numai 1/3 din ei, învingeam dar tinărul preot de aici, întocmai ca »Macavei cel norocos« din poezie, a fost voios și sănătos că a putut veni și el la Berzova, dar într-o trăsură din Gros, unde fiind întrebat că unde s'alegători, răspunde că vin și ei, — d'apoi unde părinte, la noi, ori la ei? Apoi unde or vreă ei, fu răspunsul. Mai târziu cam după amiază după ce niște credincioși de ai săi, îi strigară că la berbeci și țapi ar fi bun păstor, și nu la oameni, și după ce a cerut statul colegilor prezenți cum să răcurgă pentru congrua, — și venindu-i dor de casă zise: Eu nu mai rămân! și așa ne-a lăsat în știrea Domnului. Tinărul învățător din Dumbrăvița, se vede că înțeles cu preotul său, nu l-a interesat alegerea, ci s'a dus cu carul la Varadia ca să-și aducă bostani (ludăi) și nici că a venit pe la Berzova. Bravo! frate, se vede că te îngrijești de cu bună vreme să ai cu ce iernă.

În Bătuța de și nu este preot, tot putea învățătorul face mai mult, dar și el a fost prea comod. Învățătorul de stat (român de naștere) din Conop încă s'a luptat pentru căderea noastră, a avut să arăte că el voește să fie întemeietorul statului național-maghiar; lupta însă în campanie cu colegii săi din Căpruța și Dumbrăvița, au desvoltat-o în Berzova, pentru că acasă în Conop nu a prea putut.

Dela Comlăuș. În frunțașă comună Comlăuș, locuită de români și s' treia parte de nemți, clubul nostru înțelept lucru a sevârșit, când s'a îngrijit și de comuna noastră, recomandându ne de reprezentanți demni de un popor demn de viață. În persoanele domnilor dr. Iustin Petrușiu și Iosif Moldovan. Conducătorii poporului datu-și-au silința, ca să țină renumele comunei Comlăuș la nivelul de demult și în sfătuirile ținute au recomandat alegătorilor candidarea susnumiților și totdeauna dela judele comunal până la plăiașul satului toți am fost mulțumiți cu recomandarea și candidarea nimerită.

În momentul din urmă însă judele comunal a aflat de bine să ridice candidatura feciorului său. Și fraților români alegători, ce cugetați, cu ce program a pășit feciorul judeului? Doar cu program, ca unul dintre cei candidați români cu durere pentru popor?! Nu! și de trei ori nu!

Domnul fibirău a chemat judele cu feciorul său la casa comunală și acolo s'au sfătuit: cum să facă față feciorului de birău. S'a candidat alături cu fibirăul pentru alegerea de reprezentanți la congregație și domnul fibirău i a strâns mâna, au făcut pact garantând românul pe fibirău de voturile românilor, iar fibirăul pe român de voturile nemților. Zis și făcut! De Luni dimineața

s'au început corteșile chiar ca la alegere de deputat dietal.

Lista alegătorilor din Comlăuș conține 166 voturi românești și 87 voturi nemțești împreună cu cele jidovești și cu toate stăruințele din partea naționalităților, lista românească a căzut; întrunind Iosif Moldovan și dr. Iustin Petrușiu voturi neînsemnate!

O! popor comlăușan! Toți cei ce mergeți pe cale, întoarceți-vă și vedeți de este durere ca durerea mea, ca în comuna românească să învingă străinii!

Au doar cugetați, că fibirăul vostru n'are vot și n'au avut vot în congregație și fără votul vostru?! au doar Kujedán luon are lipsă de a fi ales alături cu fibirăului »celui bun?« precum îl numește acum antistia pururea servilă? Au doar lui Kujedán luon îi eră rușine să reiasă cu lista națională?!

Văzutați voi la alegerile voastre vr'un neațm votând pentru candidatul român?! Au doar la alegerile de antistii și acum la alegerea de birău (candidatul român!) va fi oare sprijinit de vre-un vot dat de neațm?! Dacă și acum (nu în ceasul al unsprezecelea, ci chiar în al treisprezecelea) »unii« mai nădăjduiți în voturi date de nemți? rău vă amăgiți! Din toate alegerile câte le-ați avut, ați fi putut învăța tactică și politică sănătoasă dela străini! Toți țin împreună ca oțelul, și nu ați avut putere să rupeți dintre ei măcar un singur vot!

Și pentru ce chiar o mână de străini să învingă cu voturile voastre?! Sunteți voi mai slabi, ca să nu puteți fi stăpâni peste soarta voastră? Dacă sunteți voi tari în credința voastră, lucrul ce l-ați făcut azi, numai spre cinste na vă servește.

Din cercul electoral Curtici-Macea. Lista candidaților noștri a căzut. Voi expune cauzele fundamentale și a acestei rușinoase căderi.

În școalele noastre din Curtici deși învățătorii au fost salarizați ca niște profesori, — rezultat măcar îndestulător nu s'a obținut în decurs mai bine de 2 decenii, astfel nu e mirare dacă nestrăbătând din ele lumină, curticienii și astăzi sunt cei mai mulți ca niște prunci slabi, cari nu știu deosebi binele de rău.

Așa au stat până azi, să sperăm, că scuturându-se »rugina«, și școalele noastre vor răspândi lumina de lipsă, ca astfel și poporul nostru să ajungă conștios de drepturile sale.

Domniile din loc și jur toate au fost pe picior de război năimind alegătorii cu câte toate bunătațile așa din vorbă, și ai noștrii luzi fiind toate le-au crezut.

S'a închiat birtul lui Nicuța Mladin — fiu

de preot. — Alegătorii au putat după plac îndestuli pofta de beut. Nicuța hăitua poporul la birtul său cu căruța comunală, aceștia chefulându-se apoi precum se zice cu zlotul în pungă și cu »sivoară« în gură pleacă la urnă, ca de bunăvoie să-și pună ștreangul la gât!

Vom plăti noi cu toții prea scump »sivoarele« lor.

Alegătorii de cinste, cari au respins omenia lui Iuda Nicuța, ajungând cu suflet curat la casa satului, aveă să treacă prin 2 coridoare, prin 2 cancelării.

Aici erau postați domni, notarul, apoi oamenii simbriași și ca zăvozii făceau atac asupra acestora. Ajungia bietul alegător ca încremenit de atâtea torture. Ca să poată scăpa de vegzațiuni, mai sfârticându-i-se și ședula lui, primea cu suflet amărit ședula nouă în care el numai știa ce-i scris.

Dintre inteligența civilă din Curtici singur numai dl Liviu Ispravnic comerciant a luptat cu multă bărbăție în interesul cauzei. Fie-i spre laudă.

Să trec la Macea.

Acolo cu zile înainte notarul a colindat pe la toți alegătorii pe acasă. Aceasta apoi la românul nostru este o deosebită onoare. Nu cugetă, că dacă n'ar fi cauza alegerii, nici în gând nu i-ar fi notarului ca să-i onoreze casa poate așa cu »jucția« pentru porție, ce domni dela varmeghie o încarcă pe el, apoi el bietul în schimb pentru atâtea cinste, cu ușorință își promite votul său.

Dintre cărturarii de acolo numai învățătorul Iancu acompariat de economul Petru Șidona a stat locului, dar pe lângă toată silința nespriginit de nimenea, a putut ajunge la puțin rezultat.

Preotul Ladislau Petrița singur s'a prezentat la vot. A produs mare haz starea cea desperată a sfinției sale, când a fost interpelat în fața tuturor de părintele Grigorie Mladin că »Unde-i turma?« Neputând nimica reflectă, în chip de răspuns i-s'a pus iarăși întrebarea că »au mâncat-o lupii?«

Celalalt preot din Macea Liviu Raț a venit în ajutorul domniilor de-a dreapta dela tribunalul din Arad, unde a stat sub acuză de complice la omorul unui prunc a unei fete de român din Macea afirmându-se, că acela s'a născut din relațiunile intime ce le-ar fi având cu preotul Raț! În lipsa de dovezi tribunalul l a absolvat.

Poporul din Macea în esență nu este element, care așa ușor se lapadă de neam și de biserică. Dovadă despre aceasta luptele lui din trecut, dar intrigile lui continue ce s'au țesut de cătră unii fără suflet în defavorul cauzelor obștești locale, a tocit ambițiunea nobilă ce-l stăpâneă până acum, a devenit nepăsător.

Oh Doamne! Oare până când va fi poporul nostru tot nepriceput și unii cărturari fără nici o sfială, fără nici o rușine?! *Un alegător.*

ște, e vesel, n'are nici o grijă. Mătușica lui, o văduvă, dna Renat (dna Sturduza) îl urmărește cu îngrijorare, cu atât mai mult cu cât ține la el mai mult decât la un nepot. Când o cere el de nevastă, ea își spune: »O aventură mai mult în cariera lui de Don Juan. Nu, nu vreau să fiu asta!« și l' refuză. Raoul, ca să o câșge, căci o iubește din tot sufletul și cu toată seriozitatea, — dar ce să-i faci dacă nu poate fi altfel a mătușichi. Și acum vine lupta ei sufletească. La rugărilor de a pune o vorbă bună pe lângă Antoaneta, ea răspunde evaziv: Nici când n'ai fost serios în iubire! În sfârșit o aduce până la hotărârea că o să-i împreune.

Antoneta e o fetișcană de 16 ani, veselă, sglorie, cu o guriță bună de povestit bazaconii, cu obrazii rumeni, cu glume nevinovate. (Excelent jucată de d-na Giurgea.) Când vrea Raoul să-i declare amor, ea sparge alune cu dinții și erumpe într'un rîs plin de cascade furtunoase. Dar tot va învinge el. O aduce pe mătușica să creadă, că Antoaneta îi ascultă și-i șoptește ce să-i spună lui cu glas tare, ca fetița să se cutremure de simțământul dragostei. (Căci asta e momentul, schinteia, când ajungi la conștiința iubirii.) Raoul îi șoptește: »Spune: Te iubesc!« Mătușica tresare, se contrazice, roșește. Silință și de voie bună ajunge până în momentul, când Raoul îi spune: »Da, te iubesc numai pe tine!« Cui îi sună cuvintele acestea. Mătușii sau Antonetei? Și lupta asta lăuntrică, și vorbele astea șoptite și spuse cu patimă, și privirile astea furișate și elocvente sunt rediate minunat în comedia aceasta.

Antoaneta părăsise într'aceea locul de pândă și renunțase la Raoul, căci simțea ea prea bine

că-l iubește binefăcătoarea ei. Ea se mărită bucurios cu notarul satului. Când spune aceasta dnei Renat, aceasta nu mai are încătrău, cuprinde în brațe pe Raoul, pe care l a iubit de mult, dar nu avea încredere în constanța lui, după ce Raoul îi spune: »Da, te-am iubit, te-am iubit, de mult, de mult, dar nu pot altfel, nu știu să plâng, nu știu să fiu melancolic, ci rîd, și glumesc, căci așa mi e firea!«

Ansambiu excelent. Sceneria foarte adoptată. Roluri de forță. Bine nuanțate, și bine învățate. Lume puțină.

Luni se va juca »Hoțul«, o piesă, care a făcut mare văivă în Paris și în Germania.

Alte amănunte cu altă ocazie.

H A Z.

Intr'o cancelarie.

— Domnule șef, Popescu nu vine. A căzut bolnav de tifos.

— Tifos! Urită boală! Ori mori ori rămâi idiot. Știu bine asta, că am zăcut și eu de tifos.

Mitică s'a întors dela băi.

— Ei, ți-a făcut bine băile?

— Un bine enorm, dar relativ! Toate reumatismele pe care le aveam la piciorul drept par'că mi le-a luat cu mâna... dar s'au mutat toate la piciorul stâng.

Ionel e provocat să și dea părerea.

— Mă rog, dumneata ești pentru sau contra pedepsei cu moarte?

Depinde de ce a făcut acuzatul.

POEZII POPORALE.

Culese de Dimitrie Funar june din Pecica-Română.

Două buze subțirele,
Nu le-aș da pe un cer de stele,
Nici pe-un câmp de floriceie.
Două buze zimbitoare,
Nu le-aș da pe mândru soare
Nici pe-o țară pământească,
Nici pe o lume îngerească.
Două buze, dulci și moi
Sărutam'aș eu cu voi
Și cu ochii cui vă ține,
Dulcuți și buni pentru mine,
Că vă ține tot cu fragi
De-mi sunteți așa de dragi.

Mândra mea când e la joc
Toată arde, toată-i foc
Iară eu pe lângă ea
Numai știu de treaba mea,
Sar și cânt și mai descânt
Și o mai sărut când și când,
Și-o mai strâng la pieptul meu
Până văd că ard și eu,
Oh de ași arde ca și focul
Să-mi rămână numai locul
Să n-o văd eu ca mireasă,
Cum o duce altu-acasă,
Dar eu ard ca o lumină
Ce o ține mândra în mână
Mândra-o aprinde mândra-o stinge
Mândra-'mi râde mândra-mi plânge.

Din cercul electoral Cii. Purtarea scandalosă a unor (preoți) conducători au contribuit în cea mai mare parte la căderea listei naționale. În locul prim părinte Lupșa George din Dieci încă la candidarea din luna August prin o vorbire ne-a somat să fim fiecare un apocotol în comuna sa, căci așa vom reuși. La propunerea D-sale s'a făcut candidarea și cei candidați au primit a jertfi pentru cauza națională.

Dupăce i-s'a replicat păr. Lupșa fiind îngrijorați din pășaniile din trecut ca Dieci comuna d sale totdeauna a votat contra noastră. Acum ne-a asigurat și promis. A dovedit însă chiar contrarul. La adunarea populară ținută în Almaș la 13 Oct. c. n. când dl Grozda l a rugat să primească prezidierea, de dragul brațetei solgăbirăului că l a sfătuit să nu primească, s'a făcut supus. Spunând că a fost oprit de el. Și fără veste și-a pierdut urma.

La alegere s'a purtat și mai scandalos, a venit la 10 ore dupăce turma sfinției sale sub conducerea notarășului socrului său Feier, not. pens., crescut cu prescură românească.

Intrebat: Apoi cum părinte acum se vine? Unde și turma, așa și-ai ținut promisiunea? Sfinția sa răspunde: Da fiți mai filozofii! Le am dat eu ședule de aseară. Am întrebat mai mulți alegători cum au votat ne-au răspuns că nime nu le-a comunicat nimic afară de notarășii.

Intrebat fiind de nou sfinția sa ne-a scos din buzunar vr'o 20 ședule să votăm noi cu ele că oamenii n'or vrut să le primească. Apoi dacă nici crâsnicul n'a votat cu noi ne putem închipui voturile diecenilor. Asemenea preotul din Roșia Boria George spune în public că oamenii păstoriți de d-sa și Dobrei Lazar din Revetiș care a făcut mai bine că a șezut acasă totdeauna cu notarășul au votat. Părintele din Laz Boria Fabrișiu și a încredințat turma scrietorului din Dezna care împreună cu tinărul renegat de mare speranță inv. P. Cherechean să-i conducă la urnă.

Sfințiile lor au fost mai filozofi că nici n'au venit la alegere.

Apoi Raț Romi din Căcăreu a trimis pe birăul cu voturile satului, că el s'a dus la vânat. Aceștia sunt uscăturile și rușinea neamului.

Părintele Lupșa a consimțit cu notarășii și a fost de acord să candideze pe nepotul său, judele din Dieci cu Ilea János din Almaș instrumentul străinilor numai ca să cadă lista noastră curat națională, astfel numai sub masca că ei candidează cu plugarii au reușit cu 20 voturi.

Bodiștii încă s'au purtat binișor, dar și acolo a avut voturi lista ungurească.

Birăul Almașului cu tot fel de minciuni a cutreerat satele vorbind de rău de lista noastră. Să-i fie rușine!

Cea mai mare parte de alegători din Almaș au votat cu noi. Onoare lor, și disprețul nostru celor ce și-au vândut neamul.

Asemenea Crocna cu preotul brav Borlea Teodor, apoi preoții din Almaș cu învățătorii au lucrat bine, dar a spart rândurile lor Ilea Iuon.

Unul dintre cei de față.

Wekerle despre criza financiară.

La întrunirea de Luni seara a partidului independentist, deputatul Horváth József (din Uioara) a interpellat în chestia crizei financiare, a restrângerii creditului și a asociațiilor. Din prilejul acesta ministrul președinte Wekerle, în calitate de ministru de finanțe, a dat importante lămuriri referitoare la actuala criză financiară, ocupându-se în special cu chestia asociațiilor, cu situația institutelor de bani și cu ținuta băncii austro-ungare.

Wekerle înainte de toate spune, că a ajutat cu mari sume institutelor de bani ajunse în strâmtoare (oare e între ele vr'unul românesc!? *N. Trib.*), chiar și mâne va da bani spre scopul acesta. Cu aceștia împreună se va împlini suma de 100 milioane cor., pe cari le-a dat băncilor.

Criza financiară e cauzată mai ales și în prima

linie de războiul ruso-japonez, care a consumat sume enorme. Insuș războiul, apoi noile echipamente de război, flota și procurarea altor necesarii militare au înghițit valorile grămădite și au secătuit rezervele strănse în mod extraordinar. La acestea s'a adaus împrejurarea, că în America și Germania avântul industrial, înființarea de noi întreprinderi și fabrici a necesitat capitale mari, atât de mari, încât Germania deși avea un mic capital superfluu, nici ea nu și-a putut satisface cererile de credit. A mărit criza financiară și împrejurarea prea puțin luată până acuma în considerare, că plățile de muncă s'au scumpit cu 50 procente, dar s'a scumpit și materialul auxiliar, și deoarece cheltuielile acestea se acoper de obicei din capitalul în circulație, s'a ivit nevoia unui mai mare capital ambulant. În termen mediu socotind va trece un an, un an și jumătate, pânăce se va reduce acest capital ambulant. De aceea a trebuit să se investeze capitale mai mari în întreprinderi.

Aceasta a fost cauza, pentru care n'am fost în stare să plasăm în Germania scrisurile noastre amanetare, dincontra ni s'au înapoiat și cele ce fuseseră deja plasate. Papirele înapoiate a trebuit să le răscumpere instituturile financiare, ca să nu le scadă prea mult cursul. Cel mai mare năcaz însă a fost acela, că aceste valori răscumparate relativ cu preț mai mare, din cauza cursurilor ulterioare pot figura în portofoliul băncilor numai cu valoare mai mică, pentru că a scăzut din nou cursul și astfel și valoarea papirelor.

În cumpăna crizei financiare a căzut și lupta economică — deși nu fățișe — pe care Austria a purtat-o în timpul din urmă împotriva noastră, fără îndoială din cauze politice. Lupta aceasta a fost precedată de o nesiguranță economică, care ne-a împiedecat de a câștiga în străinătate noi izvoare de credit, pentru că astfel de încercări dovedesc tocmai situația nesigură economică din țară. Iar capitalul nu se prea are cu nesiguranță.

Ceeace privește acum întrebarea, că la guvernul asura sa garanția cu privire la îmbunătățirea referințelor de credit, răspunde, că nu poate face acest lucru, pentru că nu poate afirma, că aceste referințe s'ar îmbunătăți îngrabă, tocmai din cauza situației generale financiare. Dar e sigur, că *transacția procură condițiile îmbunătățirii situației financiare și speră, că ameliorarea va urma gradat.*

E lucru natural, că în fața unei asemenea situații, băncile, din precauțiune, ori poate din o prea mare îngrijorare, au grămădit capitale mari, cugrând, că nesiguranța situației va mai dăinui. Dar și reținerea capitalurilor va dispărea și împrejurarea aceea de asemenea va ameliora situația. E natural, că această situație financiară s'a resimțit cu deosebire din partea băncilor mici și neșezate pe baze destul de solide. Ei a făcut tot ce s'a putut în interesul lor. Ajutor direct nu le-a putut da, dar a mijlocit împreună cu secretarul său de stat, ca prin mijlocirea unui sindicat compus din băncile mari, și pe lângă garanția sindicatului, să le dea ajutor institutelor mici de bani. Fiind vorba de banii statului, fără o astfel de garanție n'a putut da ajutor. S'au pus la dispoziție în felul acesta milioane. Unde s'a văzut nesoliditate, se înțelege nu și-a putut oferi spriginul.

În general poate afirma, că întreprinderile industriale, comerciale și instituturile de bani ale Ungariei stau pe bază solidă. Băncile noastre mai mari nici n'au reflectat la creditul, care le stă la dispoziție la Banca austro-ungară. În Austria a fost în timpul din urmă cu mult mai mare incapacitatea de piață, decât la noi.

Față cu reproșurile aduse băncii de stat, trebuie să declare categoric, că ea în toate a corăspuns îndatoririlor și misiunii ei. În anul acesta a dat Ungariei un credit cambial cu multe milioane mai mare, decât în aceleași epoce ale anului trecut. Declară — ceeace nu se știe — că creditul Ungariei la Banca austro-ungară nu este stabilit și în direcția aceasta nu se observă

nici o restricțiune. Mărirea creditului dat Ungariei îl stabilește exclusiv direcțiunea ungară și la aceasta austriacii nici nu se amestecă. De altcum despre lucrurile acestea și în general despre criza financiară dorește să vorbească și în parlament.

Din România.

M. Sa Regele a conferit dlui Stancioff, ministrul de externe al Bulgariei, marele cordon al ordinului »Coroana României«.

Înalta distincțiune a fost conferită de Suveran, Joi la audiența acordată ministrului bulgar la castelul Peleş.

Di Emil Costinescu, ministru de finanțe, se reîntoarce Miercuri sau Joi în Capitală.

De ieri dl Costinescu poate umbla prin casă sprijinindu-se însă pe bastoane.

Vărsarea de sânge dela Cernova.

Ce spune deputatul slovac Hodja!? — Interpelare. — Alt mort. — Amănunt înfiorător.

Iată cum s'a exprimat Milan Hodja, deputatul naționalist slovac, despre crima din Cernova:

Cazul dela Cernova, e înfiorător și îngrozitor, și tot atât de rușinos și mișelesc. E o tristă dovadă că în Ungaria națiunea slovacă e persecutată și asuprită și oamenii autorităților legale, pe ruptul capului sunt despoți, când e vorba de vr'o acțiune naționalistă. Măcelul dela Cernova nu are pereche în istoria revoluției ori cărui stat cult și mă tem, că va avea urmări generale cu mult mai regretabile decât acest caz.

— Nu cunosc încă toate amănuntele acestui măcel înfiorător, dar dupăcum m'am informat până acuma, e sfânta mea convingere, că puștele și sulilele jendarmilor au făcut exces de puterea lor asasină. Se putea prevedea dinainte agitația credincioșilor slovaci. Biserica ce avea să se sfințească au zidit-o cu ostenele lui Hlinka, și ceice înțeleg alipirea bunilor credincioși față de preotul lor, vor găsi că e natural, că poporul credincios din Cernova a voit să fie sfințită biserica de Hlinka. La urma urmei sfințirea bisericii era să fie o serbare numai bisericăscă, în care politica puțin amestec poate avea și trimiși episcopului din Sepeș puteau ști bine de ce era vorba. După părerea mea greșala de căpetenie așa dară a fost venirea preoților Pakulik și Fischer și volnicia episcopului din Szepes. Se poate stabili și aceea că jendarmii la îndrumări de sus au început să dea foc fără nici o cauză.

— Cazul acesta înfiorător negreșit am să-l aduc în discuția parlamentului și nu mă voi liniști, până atunci, până când nu se va da satisfacție pentru acest abuz și până când nu vor ispăși aceea pe a căror conștiință s'a uscat sângele slovacilor din Cernova.

În chestia măcelului din Cernova, deputatul Hodzsa va face azi interpelație în dietă.

O telegramă care a sosit aseară târziu, vestește că dintre cei răniți în măcelul de Duminecă o fată a murit aseară. Dintre slovaci din Cernova au arestat ieri 15. I-au dus la Rozsahegy, dar afară de doi, pe ceilalți i-au lăsat liberi.

»A Hir« are următorul amănunt:

Economul Iosif Hlinka, nepotul preotului Hlinka, a atacat cu un bolovan pe un jandarm. Cu mână stângă a prins apoi baionetul jandarmului, tăindu-și astfel de tot degetele. Hlinka însă nu s'a lăsat, cu piatra, pe care o avea în mână dreaptă, voind să-l lovească pe jandarmul, i-a

Înainte de dejun, dacă beai un jumătate de poc al de apă amară o o o

Igmándi alui **Schmidthauer**, stomacul este rău și aduce în ordine în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbănare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la **Schmidthauer Lajos**, farmacist în Komárom. Se poate căpăta în fiecare farmacie mai

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se confunde cu lă apă amară.

prins arma cu brațul. Atunci jandarmul l-a împușcat în piept. Hlinka a căzut și arătându-i jandarmului partea dinapoi a trupului, i-a strigat:

— *Câne de unghur, pușcă-mă și aici, dacă m'ai pușcat în piept.*

Dând cu piciorul înspre jandarm, și a dat suflul.

Din străinătate.

Achitarea lui Harden. Ieri s'a dat la Berlin sentința în senzaționalul proces al ziaristului Maximilian Harden, intentat de către contele Moltke.

La orele 11 și 30 în fața unei mulțimi imense care așteaptă cu cea mai mare nerăbdare, judecătorii din Berlin au pronunțat achitarea curajosului ziarist, asupra căruia sunt ațintite acum privirile întregii lumi.

Tribunalul în motivarea sentinței se exprimă astfel: »Harden a scris despre contele Moltke că are înclinațiuni de homosexualitate.

»In desbaterile procesului s'au adevărit aceste declarațiuni și s'a constatat că contele Moltke are într'adevăr oarecari înclinațiuni cari diferă de dispozițiile omenești normale.

»Nu s'a putut însă constata cum că contele Moltke ar fi practicat homo-sexualitatea, și nici Harden nu a făcut o asemenea declarație, așa că nu i-a adus nici o insultă. Pentru aceste motive achită pe Harden.

Contele Moltke a ascultat în liniște sentința și nu s'a arătat de loc emoționat.

În fața palatului se afla puțină lume deoarece cu puțin înainte începuse să cadă o ploaie torrențială. Se aflau însă foarte mulți polițiști adunați, deoarece era teamă de demonstrații.

Publicul a salutat călduros pe Harden, care a răspuns tuturor foarte amical și s'a urcat într'o trăsură îndreptându-se spre casă.

Criza guvernului norvegian. Regele Hacon a primit demisia ministrului-președinte Michelsen, a ministrului de război Olsson, a celui de instrucție publică dr. Jensen și a ministrului de justiție Botmer. A numit în același timp de ministru președinte pe actualul ministru de externe Lövlund, de ministru de justiție pe avocatul Bredal, de ministru de război pe căpitanul de marină Daves, de ministru de finanțe pe directorul de bancă Habvorsen, iar pe ministrul de până acum de finanțe l-a numit ministru de culte și instrucție publică. Guvernul Michelsen a fost primul guvern al Norvegiei independente și Michelsen a fost anti-luptătorul emancipării Norvegiei de către Svedia.

Asasinarea unui consilier de stat. Petersburg. Azi la orele 4 după am. în cabinetul de lucru al consilierului de stat Maximowsky, care este șeful marinei administrațiuni a închisorilor a apărut o femeie necunoscută care a tras asupra lui șapte focuri de revolver răzindul de moarte. Maximowsky a sucombat după două ore. Femeia a fost arestată.

Alegerile pentru dumă. Conform informațiunilor de până acuma au fost aleși 327 deputați. Dintre aceștia 166 aparțin partidului din dreapta și celui monarhist,

98 sunt octobriști și moderați, 3 aparțin partidului pașnic, 25 partidului cadetilor, 1 la cel naționalist polon, 6 sunt mohamedani, 9 socialdemocrați, iar 19 aparțin stângei.

După socoteala ziarului »Novoje Vremja« în cercurile, în cari nu s'au ales încă deputați, 150 la număr, vor fi aleși mai mulți deputați ai stângei și numai 33 ai dreptei. În felul acesta noua dumă va avea 270 deputați ai dreptei și moderați și 172 ai stângei. Candidați de-ai asociației adevăraților patrioți ruși au fost aleși numai 18.

Debutul lui dr. V. Lucaciu.

— Ședința dela 30 c. a Dietei. —

— Prin telefon. —

În ședința de azi a Dietei după ce a vorbit **Dușan Popovici**, în limba croată și maghiară, combătând politica mizerabilă a kossuthiștilor a luat cuvântul **dr. V. Lucaciu**.

Cu glas puternic și vibrant, el a captivat chiar dela început întreaga dietă. Toți l-au ascultat cu o rară luare aminte și succesul e desevărsit, remarcabil.

Abia a început însă, și când a pomenit întâi de partidul național i-s'a strigat din mai multe părți: — Nu există partid al naționalităților!

Dr. Lucaciu nu s'a lăsat însă de loc încurcat, ci a răspuns: Cei cari tăgăduiesc ființa partidului național, rog să privească aceste bănci, unde stăm deputații aleși de partidele a trei naționalități! Ori să întrebe pe dr. Hoitsy Pál, directorul clubului kossuthist (care a fost trimis de partidul kossuthist să trateze anume afaceri cu partidul naționalităților).

Continuând, protestează împotriva învinuirii că naționalitățile n'ar iubi țara, ci ar unelti încontra ei.

Markos Gyula: Umblați cu revolvere!
Dr. V. Lucaciu: Ba nu! Arma noastră e legea și patriotismul nostru e ridicat d'asupra tuturor intereselor de partid, până ce coaliția a adoptat o ciudată formulă de guvernament. Ea se crede singura depozitară a patriotismului, și vestește pur și simplu că cine nu e în coaliție, e trădător de patrie. Pe când adevărul e, că patriotismul celor dela putere este subordonat intereselor de partid de caracter egoist. Insuși Hollo recunoscuse, nainte cu trei ani, că nu poate fi vorba de trădători de patrie, ci cel mult d'o luptă mai violentă în jurul unor idei marcante, cum e și ideea națională.

Ajungând însă la putere kossuthiștii, ce s'au grăbit să facă? O lege, alui Apponyi, care să imprime țării un caracter național maghiar unitar. Ori, asta nu se poate, fiind Ungaria o țară poliglotă. Se forțează însă politica asta de maghiarizare și când noi o combatem, arătând că este nedreaptă, absurdă și imposibilă, ne strigați că agităm contra țării, pe când adevărul este că ne împotrivim numai tendențelor politice cari vor să ne despoaie de însușirile noastre etnice.

Insuși Berzeviczy a constatat de altfel, că nici după 18 ani de regim în care toți s'au

întrecut cu maghiarizarea și s'au cheltuit milioane pentru acest scop, *naționalitățile nu s'au maghiarizat.* Acelaș rezultat îl va avea și legea lui Apponyi, pentru că legile firei sunt mai presus decât ale oamenilor, și mai ales ale oamenilor îmboldiți nu de adevăr și dreptate, ci de patimi și condamnabile tendințe.

Apponyi pretinde că a făcut legea pentru a înlesni naționalităților învățarea limbii maghiare, să poată astfel ajunge și ele în slujbă. De ce nu s'a găsit însă ministru care să ia măsuri pentru respectarea unei legi fundamentale, cea dela 1868, care pretinde ca slujbașii să știe limba poporului care-i plătește?

Nu e adevărat, de asemeni, că naționalitățile s'au ridicat contra culturii maghiare combătând proiectul lui Apponyi. Nu, ci noi *ne apărăm propria cultură.* Cine are trebuință de cultură ungurească, învață și fără sălă și fără legea lui Apponyi. Dovadă întreaga inteligență a naționalităților și toți deputații de pe aceste bănci.

Vorbește pe larg despre călcarea în picioare a celui mai de căpetenie drept cetățenesc, dreptul de alegere, arătând cum chiar legea aceasta rea se falsifică prin felul rușinos cum se fac alegerile. Aduce pilde de rușinoase corupții și brutale abuzuri dela Lăpuș, unde candidase, unde alegătorii s'au isbit de sulitele jandarmilor și arginții lui Juda.

Vorbind de fărădelegile și blăstămățiile dela Beiuș, săcuiul bádăran **Nagy György** îl întrerupe, strigându-i că minte.

În aplauzele naționaliștilor dr. V. Lucaciu răspunde: Am, între altele, ca martori, șapte colegi, cari au văzut cele ce spui, iar întrerupătorul se conduce de patimă care însă nu poate mânji talarul ce port.

Urmează a înșira toate ticăloșiile pentru cari partidul naționalităților n'are nici cea mai mică încredere în guvern și nu-i votează nimic. (Ovațiuni din partea naționalităților).

Interpelarea lui Hodja.

Dr. Milan Hodja interpelează în afacerea fiorosului măcel dela Cernova. S'au petrecut atunci scene ce denotă josnicia în care se tăvălesc kossuthiștii: ei începură adică să rîdă și să întrerupă în batjocură pe slovacul care-și plângea frații uciși. O așa mișelie nu s'a mai întâmplat în nici o dietă din lume.

Din comisia financiară.

În comisiunea financiară a camerei, deputatul Polónyi, fost ministru de justiție, a avut un conflict cu Wekerle. Polónyi anume a spus, că în consiliul ministerial, care s'a ținut la Orșova anul trecut, când ministrii se aflau acolo cu prilejul aducerii în patrie a osemintelor lui Rákoczy, desbătându se iransacția n'a fost vorba de urcarea cvotei și de prelungirea privilegiului băncei austro-ungare, și în privința aceasta nu s'a făcut nici o învoială.

Wekerle, atins neplăcut, s'a hotărât să dea și el pe față un amănunt, ca să-l demascheze pe Polónyi. El a spus anume, că Polónyi a propus, ca transacțiunea să se încheie pe 20 de ani, nu pe 10 cum intenționa guvernul și cum de fapt s'a și încheiat.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră
mânt magazina se află în **Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.**
Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bápatak.

Față cu această acuză Polónyi s'a scuzat, că propunerea lui a fost numai o apucătură de tactică, ca astfel să aibă apoi motiv de a cere compensațiuni dela austriaci: limba de comandă militară, etc. Iar dacă austriacii nu s'ar fi învoit, atunci nu s'ar fi alics nimica din tranșacțiune.

Deputații au rămas surprinși în fața acestei demascări a lui Polónyi.

În cercurile politice se vorbește, că Polónyi și-a început cu ziua de ieri activitatea opozițională față cu guvernul, pe care îl va ataca de aci înainte și mai vehement. Guvernul însă nu se va teme prea mult de Polónyi, precum se afirmă, căci el e deja bărbat nimicit moralicește.

Iată motivele, pentru cari Polónyi a luat în comisia financiară poziție împotriva proiectelor tranșacționale:

1. Cu privire la ridicarea cheltuielilor, cari trebuie achitate în număr, nu s'a făcut nici o dispoziție, împrejurare, care îngreunează înființarea băncii independente. 2. Nu se poate stabili, ce povară înseamnă pentru țară urcarea cvotei. Pentru acum înseamnă un plus de 4 milioane 800 mii, dar peste un an va fi cu mult mai mare plusul, iar pentru un caz de războiu va fi uriaș. Prin faptul, că s'a subminat și vaza comisiilor cvotei. 3. Se vede, că în tranșacțiune s'au pus piedeci împotriva introducerii notei de bancă independente pe 1910. Cere lămuriri, că valuta de aur stabilită este măsurătoare de valoare, ori mijloc de plată. 4. Așa se vede, că limba judecătorească, ce se va alege — în lipsa unei precizări — va fi cea germană.

Până nu se va asigura limba de comandă și de conducere maghiară, până atunci nu va vota tranșacțiunea, mai bine va repăși din partidul independentist.

NOUȚĂ!

ARAD, 30 Octombrie. n. 1907.

— **O constatare.** Primind din atâtea părți dări de seamă despre purtarea slabă a unor preoți în alegeri, am rămas uimiți. Cum se poate atâtea nemernicie între slujitorii Domnului, între fiii crescuți cu prescură, între ceice trăiesc din sărăcia poporului?!

Între altele, am căutat să vedem și am aflat, că aproape nici unul dintre atâtea nemernici nu este abonat, nu citește foaie românească, nu figurează în cărțile noastre (cel mult dacă îl aflăm între cei răi de plată, căror de ani de zile nu le mai trimitem »Tribuna«).

O dovadă și asta, că cine nu citește, nu se încălzește și azi păcătuiește puțin, mâne mai mult, până ce în fine ajunge la acte de trădare națională!

— **Insănătoșarea M. Sale Impăratului.** Din Viena se vestește că starea M. Sale Impăratului merge cu pași siguri spre vindecare. Tusea i-a încetat și așa are nopți liniștite. Puterile din ce în ce îi revin, pofta de mâncare îi e bună și medicii numai din marea lor îngrijire nu-l lasă să părăsească castelul dela Schönbrunn.

— **Principele Henric nu abdice de rang.** Se vestește din Viena, că principele Henric, care a sosit în Salzburg la tatăl său bolnav, a declarat corespondentului unui ziar vienez, că nu sunt adevărate știrile aduse de ziarele din Paris, că el ar voi să renunțe la titlul de principe.

Adevărul e că din cauze sanitare a cerut concediu de un an, pe care l-a și căpătat dela regele și acest timp îl dedică picturii.

— **Nu se simt prea bine.** Faptul, că deputații croați și naționaliști au început să-i spuie guvernului buchile în parlament, îi îngrijorează rău pe stăpânii noștri. Presa lor a început campanie împotriva croaților și naționaliștilor, care culminează în înăbușirea agitațiunii naționaliste. »B. H.« de azi are un articol de fond, care continuând cu mersul ideilor din articolul de ieri, spune, că slovacii și românii sunt sprijiniți cu

bani din partea Austriei, ca să uneltească în contra Ungariei.

O să inventeze ei tot felul de cauze, ca să aibă motive de a înăbuși pe toți nema-ghiarii din țară. Parcă până acuma, fără motive, nu s'au purtat destul de barbar. Ce vor face însă după ce vor avea motive — artificiale?

— **Născocitori perversi.** În ziarele ungurești s'au publicat cele mai mincinoase știri despre pretinsa revoluție slovacă și apeluri ce s'ar fi imprăștiat pe sate, precum se vorbea și de un placat mare ce s'ar fi pus pe ușa bisericii, în care s'ar fi îndemnat slovacii să omoare pe unguri.

Toate acestea sunt născociri mizerabile. Insuși »Keleti Értésítő« constată că adevărul este numai atâtea: Un țaran a scris pe ușa: *Hlinka a zidit biserica, el s'o și sfîntească...*

Aceasta-i chemarea la arme a slovacilor, de care s'au cutremurat »patrioții« și cer statari pe capul slovacilor dela Cernova și jur.

— **Regele Alfons în Paris.** Se vestește din Paris ca regele Alfons al Spaniei a plecat alaltăieri de acolo. La banchetul ținut în palatul Elyssée în onoarea lui a ținut următorul toast:

Acel sentiment bun ce-l nutriți dvoastră d-le prezident și nobila națiune franceză, pentru nouile legături de prietenie din Spania și Franța, ne pătrunde atât pe noi cât și pe întreg poporul spaniol. În interesul de a sprijini cu toții marea operă a păcii și a civilizației, cele două state trebuie să asculte numai de dorințele interne ale poporului, cari sunt din ce în ce mai conștii de interesele comune ce le leagă. S'ar putea crede, că loviturile ce au ajuns populația unor ținuturi ale celor două țări, parcă ar voi să apropie mai mult popoarele noastre.

— **Nasi prezidentul consiliului ținutului Trapani.** Se vestește din Palermo, că Nasi a fost ales unanim prezidentul consiliului ținutului Trapani. Din incidentul alegerii s'a adunat lume multă în orașul Trapani și s'au făcut ovaii în-suflețitoare lui Nasi și familiei lui.

— **Iubileul parlamentar al lui Giolitti.** Se vestește din Roma că ministrul prezident Giolitti împlinind în 29 Oct. 25 de ani de activitate parlamentară, colegii lui i-au oferit un scut lucrat artistic din argint, dând tot odată expresie devotamentului lor neschimbat.

— **Bătae între soldați.** Se vestește din Kaposvár: Alaltăieri seară s'a încins bătaie între infanteriști din regimentul 69 și între niște civili, așa trebui să intervină poliția. Soldații nu ascultă de polițiști, ci îi atacară și pe ei, așa că aceștia în legitimă apărare scoase săbiile și tăiară pe câțiva soldați.

— **Ciocnire de tren.** Trenul accelerat, care a plecat alaltăieri din Pesta spre Fiume, a ajuns trenul de marfă, care plecase înaintea lui, între stațiile Lic și Place, și s'a ciocnit de el. Din cauza ciocnirii mașina trenului accelerat a deraiat, și cele două vagoane din urmă ale trenului de marfă s'au stricat. Frânarul de pe trenul de marfă a fost aruncat jos prin zdruncinarea mare, dar nu s'a rănit grav.

— **Fă bine neamului tău.** Ca să se înmulțască clasa industriașilor și între români, redacțiunea foii »Meseriașul« din Lugoj mijlocește gratis plasarea de băieți la meseriașii noștri, cari caută și întreabă tot mai mult după băieți, învățacei (șegărți, inși) la această redacțiune. La țaria neamului zidește tot natul, care ajută clasa aceasta. Redacțiunea »Meseriașul« roagă deci pe tot iubitorul de neam român să-i caute și să-i ceară intervenirea pentru așezarea de atari băieți, căci ar avea totdeauna unde.

Preoților și învățătorilor mai săraci li-ar da foaia chiar pe jumătate prețul (pe 1 fl. 20) numai ca să-i angajeze la acvitatea de băieți pentru cariera industrială.

Adresa: Redacțiunea »Meseriașul« Lugoj.

— **Mare furtună la Neapole.** Neapole. Azi dimineață a bântuit o violentă furtună care a produs mari pagube în împrejurimile Neapolei. Arborii au fost desrădăcinați; coperișul fabricii de chibrituri a fost ridicat și asvârlit. Villele din Portici au fost mai ales bântuite. Circulațiunea tramvaielor spre vilele de pe Vesuviu este întreruptă.

— **Nenorocire în aer.** Se vestește din Paris, că balonul cu cârmă »Patrie« Sâmbătă a trecut

peste o nenorocire, care însă n'a avut urmări mai serioase. În nacela balonului eră maiorul Bottiaux, fratele ministrului Bartou și de Contades, membrul aero clubului. »Patrie« plutea tocmai de asupra câmpiilor Issy, când se rupse un șurub și a căzut într'un cuptor de ars cărămizi. Maiorul Bottiaux nu-și perdu cumpătul ci căută să-și liniștească și soții. După câteva minute »Patrie« se lăsă jos în apropierea temniței »Fresnes les-Rungis«, unde reparară imediat balonul. Din această întâmplare au luat învățătura, ca înainte de a se urcă balonul să-i cerceteze bine toate părțile.

— **Nenorocirea de tren a părechei regale spaniole.** Se vestește din Cherbourg, că trenul, cu care a sosit acolo părechea regală spaniolă, în momentul când eră să treacă pe șinele arsenalului militar, a deraiat. Părechea regală a suferit o mare zdruncinătură, iar un funcționar de tren a fost rănit. Părechea regală s'a dus pe jos până la gară și de acolo urcându-se în trăsură au mânăat la port. Acolo s'au imbarcat pe vaporul englez de războiu »Renow« și au plecat în Englițera.

— **Doamna Toselli în Salzburg.** Se vestește din Salzburg că la curtea marelui duce ar fi sosit o telegramă, după care d-na Toselli cu soțul ei sunt în drum spre Salzburg. Se crede că drumul d-nei Toselli în Salzburg nu e într'atât în legătură cu boala tatălui ei, ci mai mult cu predarea principesei Pia Monica. După o telegramă din Salzburg sosită mai târziu, în cazul când d-na Toselli ar sosit, nu o vor lăsa lângă patul tatălui ei bolnav, ci poliția după ordine de sus a luat măsuri ca d-na Toselli să nu poată păși pe teritoriul Salzburgului.

— **Duel mortal între fete.** Se vestește din Lemberg, că două fete aplicate la firma de expediții »Jellinek și Karo«, dra Reiter de 20 ani și dra Manna de 19 ani, au duelat în zilele trecute într'o pădure apropiată. Duelul a fost cu pistolul și condiții grave. La primul schimb de gloanțe dra Manna a fost ușor rănită, iar la al doilea schimb de gloanțe glonțul a pătruns în capul drai Reiter și a fost așa de grav rănită încât a doua zi a murit în spital. Amândouă fetele aveau relații cu un căpitan fără să știe una despre cealaltă, și la amândouă le promise căsătoria. Când din întâmplare, aflară că sunt rivale își făcură reproșuri reciproc și se hotărîră să dueleze sub condițiile cele mai grele.

— **Atragem atențiunea on. cetitori asupra anunțului Grosz Nagy Ferencz.**

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra pistriurilor, petelor de ficat, coșuri, mitterseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tó-nay Imre și Wachsman Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de violele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca puhiicul mare se nu întrebunțeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drogheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire mustăților folosește tot felul de unșori. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustăților, ce le întărește și le îndesă este numai vestita unșoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő) inventată de Grósz Nagy Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise ranco cu rambursă.

Economie.

La sfârșitul lucrului de câmp.

Azi-mâne, sapa, coasa, plugul ajung la scut până la primăvară, când vor fi puse iară în mișcare de mult oropsitul nostru popor, ca să îi fie într'ajutor la munca cea grea, pentru a-și câștiga pâinea cea de toate zilele.

Cu sfârșitul lucrului de câmp, după o muncă obositoare de luni de zile, după multe zile grele și multe nopți de neodihnă, țaranul nostru ajunge la puțină odihnă, dacă

și-a putut câștiga atâta cât să îi fie până când ajunge iarăși la muncă. Căci în zile de iarnă afară de lucrurile de pe lângă casă, cu vitele, nu prea are și alte ocupațiuni și așa nici de câștig nu poate fi vorbă.

Dacă lunile de iarnă pentru poporul nostru sunt zile mai ușoare mai libere, e neapărat de lipsă, ca să ne gândim că acest timp liber, să-l folosească totuși pentru înaintarea lui.

Pentru că acest timp să-i fie de folos poporului nostru, să lase urme binefăcătoare asupra lui, inteligența și conducătorii lui, au o datorință mare de îndeplinit, căutând cu statul lor a-i conduce și a-i arăta calea cea adevărată și această datorință numai așa își vor îndeplini-o, dacă vor lăsa la o parte nepăsarea și se vor pătrunde de acea sfântă datorință, care o au față de neamul românesc, față de popor, din care s'au ridicat.

E grea munca ce o avem de îndeplinit, și mai cu seamă în mult urgisitul Bihor, căci pe de o parte sărăcia, pe de altă parte întunerecul, sunt piedeci ce cu greu le poți înlătura.

E grea munca, dar învățăturile câștigate, pilde luate dela alte neamuri, vor schimba starea poporului și lupta noastră pentru înaintarea poporului nostru, va fi un ce vizibil, care va putea da rezultate dorite.

Una să nu uităm, că timp îndelungat trebuie să lucrăm împreună cu poporul, să dăm dovezi, că îi purtăm la inimă soarta și apoi ne va urma pe calea cea bună, pe calea adevărului.

E grea și pinoasă calea ce o avem de a străbate, dar trebuie plivită de buruieni, ca să fie plăcută, trebuie sămănată cu flori ca să fie frumoasă, să ai plăcerea de a umbla prin ea. Singură însă nu se va plivi și nici curăți!

Trebuie să cercăm legătura cu poporul, să-l luminăm, și să-i arătăm poporului, cari îi sunt prietini cei adevărați, cu cari e de lipsă să lucreze umăr la umăr la umăr. Să sădăm prietinie și iubire între cei de un neam și lege și nu ură cum contrarii neamului nostru doresc.

Cel mai potrivit timp pentru a sfătui poporul sunt lunile de iarnă, când poporul are vreme.

Cărturarii neamului nostru începă munca de redeșteptare, căci altcum nu știu unde vom ajunge.

Învățătorul afară de zile de sărbătoare și Dumineca, are în fiecare săptămână o zi liberă. Preotul are toată săptămâna liberă.

Cărturarii dela orașe nu-i vorbă sunt mai ocupați, dar oare pentru ei nu ar fi o recreare, dacă în zile de Duminecă și în sărbătorile s'ar cobori la popor să stea la sfat cu el să-i asculte durerile și năcazurile lui, să-și adune puteri nouă în lupta pentru înaintarea poporului.

Despărțământul Asociațiunii ar putea face mult prin prelegeri populare, prin prelegeri populare, prin prelegeri economice practice, înființarea de biblioteci populare, prin împărțirea de cărți și foi între popor.

Nu zic, că nu se lucrează prin despărțăminte, dar dacă e vorba de Bihor, apoi cât se face e egal cu zero.

În sările lungi de iarnă când și de altfel poporul se adună la așa numitele șezători, poftescă și cărturarii acolo, ducă cu ei niște cărți frumoase și folositoare, niște foi bune și să cetească poporului, propage între

popor iubirea de carte, iubirea de neam și lege, și nu se vor putea căi mai mult, că poporul nu-i urmează.

S'ar putea începe cu prelegeri pentru învățarea scrisului și cetitului și pentru aceia, cari în etatea fragedă și nu din vina lor nu au putut învăța, căci mare lipsă vom avea ca întreg poporul nostru să știe ceti și scrie.

Nizuiască a desvoltă în popor simțul de cant și cu deosebire în cântece bisericesti, căci cu atât va avea mai mare atragere poporul de a merge la biserică, când știe badea Ioan, că băiatul lui cântă apostolul, feciorul cântă în strană, cu câtă voie va merge el la biserică. Preoții, învățătorii sunt chemați să o facă aceasta, și nu se va întâmpla, ca bisericile noastre să fie goale și poporul în decursul serviciului în multe locuri să fie prin crășme.

Să probăm a folosi timpul liber în muncă serioasă, în muncă ideală, să nu tot căutăm numai interesul și vom vedea, că putem ajunge la rezultate frumoase, la ținta idealului nostru național. *V. Babi.*

Bursa de mărfuri și cotețe din Budapesta.

Budapesta, 30 Oct. 1907.

INCHEREA LA 1 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	24.85—24.88
Secară pe Apr.	23.20—23.24
Ovăs pe Apr.	14.26—14.28
Cucuruz pe Mai 1908	16.96—16.98

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 85—24 K. 50 fil
Din comitatul Albei — —	23 > 35—24 > 30 >
De Pesta — — — —	23 > 15—24 > 30 >
Bănățenesc — — — —	23 > 20—24 > — >
De Bacica — — — —	23 > 35—24 > 15 >
Săcară — — — —	22 > 05—22 > 30 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 80—16 > — >
> de cvalitatea II — —	15 > 60—15 > 80 >
Ovăs > > I — — — —	> — — — — > — >
> > II — — — —	> — — — — > — >
Cucuruz vechiu — — — —	> — — — — > — >
> nou	14 > 35—14 > 50 >

Ultime informațiuni.

Haidu și Lengyel judecați. Astăzi a adus sentință tribunalul din Budapesta împotriva lui Hajdu, acuzat cu violarea secretului oficial și a lui Lengyel, acuzat în calitate de complice al lui Hajdu. Acesta a fost judecat la 14 zile temniță de stat, iar Lengyel la 7 zile.

BIBLIOGRAFIE.

»Albina« revistă enciclopedică populară, pe luna Octombrie are următorul sumar :

Comiteul, Un cuvânt înainte. — P. Gârboviceanu, Zece ani de viață. — I. Kalinderu, Credința și știința. — Hareț, Luminarea poporului... — Pimen al Dunării de jos, Reflexiuni asupra jubileului de 10 ani dela înființarea revistei »Albina«. — Athanasie Râmnic, Două cuvinte despre țărani. — Al. G. Galeșescu, Bogăția unei țări... — P. Rășcanu, O datorie sfântă. — Sofia Nădejde, Pace și între oameni bună învoire. — G. Goșbuc, Pietra trăsnetului. — I. Slavici, O vânătoare cu rost. — C. Fussea, »Albinei«. — C. Banu, Patria. — N. Rădulescu Niger, »Albinei«. — N. Bibiri, Omagiu din parte mi revistei »Albina«. — Prof. dr. Manolescu, Ce învățătură putem trage din viața insectei albina? — Cărți noi. — Sf. C. Ioan, Din folioasele învățămantului. — M. Lupescu, Omul fără noroc. — L. Mrejeriu, Indemn către muncitorii români. — C. Armașu, Cugetări. — Icon. C. Nazarie, Sfântul Ioan Gură de aur. — Mulțumiri. C. N. Mateescu, Legenda lumânăricii. — General P. V. Năsturel, Radu Șerban Basarab și Matei Basarab. — P. Dulfu, Pribeagul. — Al. Lăpădatu, Lupta dela

Năeni. — M. Sadoveanu, Istoria unei pălării și alte multe.

Sunt apoi ilustrațiuni și gravuri afară din text : În zorii zilei, gravura în colorii (coperta), de I. Strâmbulescu. — Dacia, de Costin Petrescu. — Mihaiu Viteazul, de Oscar Obedeau. Muzică : Gr. Teodossiu, Două cântece școlare : I. Copoțelul ; II. Mircea la bătaie.

Fetele tinere

dacă sunt fizicește slabe, sau dacă sufer numai de boale trecătoare, deja de mult sunt cu toată încrederea față de Emulsiunea Scotti, căci are un efect binefăcător asupra desvoltării lor, acest gustos și ușor de mistuit 8

medicament întăritor.

Fetele în desvoltare ar trebui să ia cu orice ocazie acest preparat, când sunt slabe, obosite și indispușe.

Prețul unei sticle originale 2 cor. — — — 50 bani. — — —

Se capătă în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați

marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

George Petrișor, Pecica. Trimite-ne populare, culese, iar nu compuse, le vom publica bucuroș.

Poșta Administrației.

Ioan Regea, Gattaja. Am primit 2 coroane ca abonament până în 1 Aprilie 1908.

Andrei Avram, Binis. Cartea de lege o poți primi dela dl Paul Rotariu adv. Timișoara.

George Ripa, tinăr, Drauț. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Ioan Peia, Bocșa-rom. Mai ai 6 cor. de plătit în abonament până la 1 Ianuarie 1908.

George Repede, preot, Homorod. Avizul din cauze tehnice trebuie trimis tuturor. Cetește însă cu atențiune și vei afla că sună numai acelora cari sunt datori. D-ta ai plătit întreg abonamentul.

Isailă Chirilă, Hodoni. Răspunsul dat dlui G. Repede, sună și d-tale.

Iacob Nicoloviciu, Prigor. Răspunsul dat dlui G. Repede sună și d-tale.

Ioan Luțai, Semeac. D-ta ai plătit abonamentul până la 1 Ianuarie 1909.

Iosif Dragoș Șirean, Bureșt. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Ioan Barbură, Cil. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Ilie Cloșan, măsar, Iablanița. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

G. Adam, Murani. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Nic. Luchilin, Binis. Am primit 1 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Mihaiu Salauț, Seitin. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Trandafir Gașpar, Prebul. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Oct. 1907. Mai ai de plătit pe 1907 1 cor.

Svetozar Roșu, Battonya. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908.

Nic. Imbrea, Anina. O firmă întrebată e : Arsa Illics, Arad, Szabadság-tér. Adresează-te la el.

Isailă Chirilă, Hodoni. Cere calendarele dela »Libertatea« Szászváros.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proorietar George Nicbla.

În cancelăria avocatului Dr. George Popa din Buteni află aplicare momentan

un scriitor cu praxă.

Reflectanții să se adreseze direct. Salar conform învoielei.

Scrisoare deschisă.

Subscriții prin aceasta venim a aduce cele mai călduroase mulțămite băncii de asigurare »TRANSILVANIA« din Sibiu pentru grabnica și acurata purcedere la despăgubirea daunelor cauzate prin incendiul din 27 Septemvrie 1907, care a distrus o parte bunicică din comuna noastră. Indemnăm cu tot dinadinsul pe toți confrății noștri economi, ca luând pildă din nefericirea noastră să nu întârzie a-și asigura tot contul lor mișcător și nemișcător agornisit cu atâta trudă în astfel de zile grele. Să iee pildă din nefericirea celor-ce n'au fost asigurați. cari au rămas în timpuri aproape de iarnă fără adăpost. Aceia, cari doresc să se asigure îi indemnăm să se asigure la banca susnumită »Transilvania«, care după cum ne-am convins singuri este una dintre cele mai bune bănci de asigurare, care întrece în promptitudine și acurateță ori-ce bancă de felul acesta și față de care numai cuvinte de laudă și mulțumită putem avea.

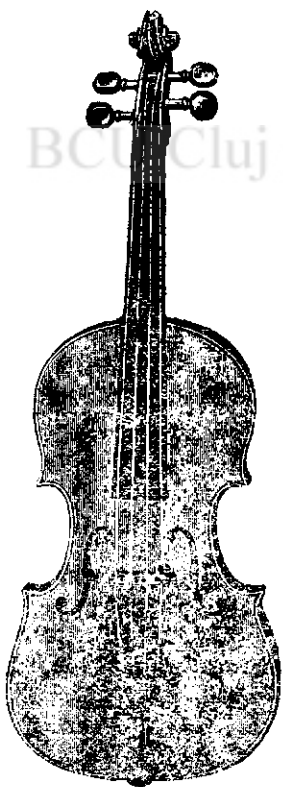
Romos, în 13 Octomvrie 1907.

Ioan Mândrescu mp. Ioan Stefan mp.
George Basarabă mp. Aurel P. Ordean mp.
Ioan Babă mp. Ioan VasIU I. Gheorghită mp.
Nicolae Trocan mp. Nicolae Baboiu mp.
Ioan Pleșug mp.

Distins cu medalie de argint a societ. regnicolare
— de industrie. —

Braun Mihály
măestru de muzicale
furnis conserv. din Cluj,
Kolozsvar,
Wesselényi M.-u. 18.

Vioare fine, viole și celo se pregătesc în atelierul meu. Coarde italiene veritabile, germane făcute din mațe, coarde de mine însumi fabricate. Paturi de vioară și tot felul de alte părți a vioarei. — Cele mai grele reparări se fac repede și artistic.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâpsec într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se vâpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, brodariile se curăță frumos și multă îngrijire.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200,000 bucăți trandafiri nobili, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco — firma

Váradyvelencei műkertészeti és rózsatelep Nagyváradon.

VIND

Oltoiuri verzi devită cu rădăcină

losă portalis, Chaszla alb și roșu, Oporto, Rizling, Szlan-kamenka, mîia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia, portalis, mîia cu 9 cor.

Tei înalți de 3-4 metri 100 bucăți cu 60 cor.

Resch Mihály, Ujvidék.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțămită; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsă, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut

Minunatul Spirit de gheață a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămită, prin cari e laudat spiritul de gheață.

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din isvorul de acid-carbonic din băile Buzias, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restaurato-i și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. Serviciu de încredere, conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buzias

in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri serveste cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavmúvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn”.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef-interurb. 18.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. **Un borcanel 1 cor. 40 fil.**

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. **O șcutulă 1 cor. 40 fil.**

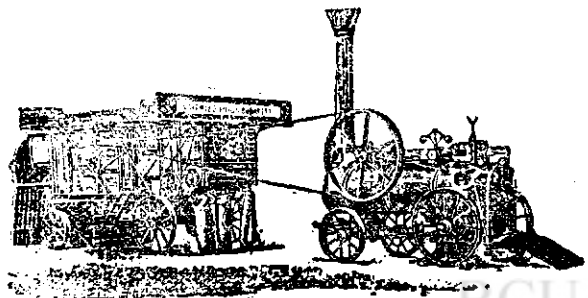
Sapunul crema Regina e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. **O bucată 70 fil.**

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecar

SZEGED, Petöfi Sugár-ut

și la **Török József, apotecar, Budapest, Király utca.**

Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuințată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătere foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Prăvălie nouă! **Fischer Mór** Prăvălie nouă!
ARAD
Piața Andrassy 20.
(Palatul Fischer Eliz.)

Magazin bogat asortat de cele mai bune

articole de porțelan

sticlă,

— **LĂMPI** —

— **RAME,** —

argintărie-china și alpaca

obiecte de lux și tacâmuri.

Jucării de copii. — Păpuși.

TRUSOURI DE MIRESE.

Cel mai bun izvor pentru obiecte de ocazie și cadouri.

Rame din cele mai frumoase, se pregătesc repede și punctual.

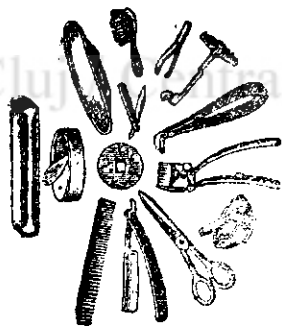
Serviciu prompt și cu atenție!

Tejnor János

Timișoara-Fabric, str. Andrassy 18.

P. T.

După 25 ani de activitate la firma Karl Koch, im permit a aduce la cunoștință, cumcă m'am, stabilit însumi sub firma susnumită.

Recomand numai fabricate de clasa primă ca: **cuțite de buzunar, briciuri de ras, foarfeci de oțel, instrumente chirurgice, tacâmuri, unelte de grădină, bantage; legături la curarea morburilor se efeptuește prin oameni experți. Ciorapi de gumi, specialist pentru mâni artistice, picioare și alte aparate ortopedice, preservetive, ascuțiri, reparaturi, nichelări se efeptuesc garanție de oameni experți.**

TEJNOR JANOS,

instrumentar chirurgic, cuțitar și convacar absolvent.

COVOARE

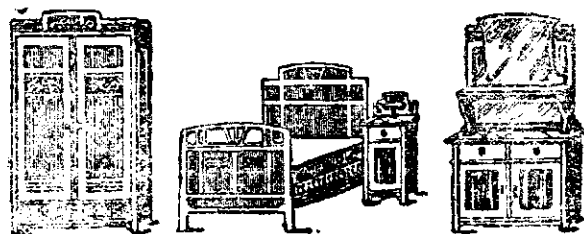
în toate calitățile,

saci pentru bucate, **ponyve impenetrabile** ștranșuri și stoară

în cantitatemici și mare se pot căpăta ieftin la prăvălia de articole industriale din Ardeal și Bácska.

Reich B. Károly Fia és Társa.

Arad Andrassy tér 6 (Verbos-ház).

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin izvor de a procura mobile e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de **mobile** pentru **mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc.**, dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru **biurouri de cancelarii și bolte**, pregătirea **meselor de biliard** după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătitibil în rate lunare.

În așteptarea comandelor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temcsvár

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Oravicza

Fő-utca.

Dela mine **se pot procura** mașini de cusut, economice și biciclete

cu prețurile cele mai reduse și

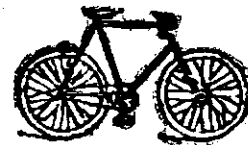
pe lângă solvire în rate.

Atelier reparator mechanic. Reparări se efeptuesc grabnic și punctual și în provință.

Falk Imre,

Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 30.

Széchenyi-tér 39.

CUMPĂRĂTURI DE OCASIE!

Aduc la cunoștință on. public, că am cumpărat prăvălia de porcelanuri și sticlărie a Fraților Gebhart și din cauza greutăților mutăului, toate articolele ce se află în magazin, precum sticlării, porcelanuri, lămpi, lustre de gaz și electrice, tot felul de articole de podoabă, tacâmuri de masă de alpaun și alpaca de argint, vase de tert din nickel ș. a.

le vând cu preț redus despre ce rog pe on. public să se convingă

Cu deosebită stimă:

Următorul Fraților Gebhart

RAUCH RAIMUND.

Prețuri ieftine!

Mobilierul prăvăliei e de vândut.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti
Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acopereminte pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în esecuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Nr. telef. pentru oraş şi comitat 509

BANI

pe moşii şi case de închiriat din Arad

cu amortizaţie de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ şi 5%, pe lângă dividendă de mijlocire şi amortizaţie de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorinţă anticipez spe-sele de întabulare, convertez datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanţa pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, oraşului Arad, comitatului Bichiş, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poştei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili şi demni de încredere.

TRISKA J. Pianine — Cimbale — Piane
Harmoniceîn preţul de fabrică se pot
căpăta şi plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
şeşte prompt.Cel mai mare magazin
de piane în Ardeal **TRISKA J.**
KOLOZSVAR
Sétátér-u. 10. (Casa propr.)**In atenţiunea celor cari zidesc!**Aduc la cunoştinţa celor interesaţi, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) şi în cancelaria mea de arhitectură (telefon şi pentru comitat 264) se pot procura şi căpăta**TIGLE** (cărămizi)calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot aşa **treiste** pentru tovarne în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri şi executarea lor pe lângă preţurile cele mai moderate. Schiţe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar şi fabricant de tige. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Cimbale

cu aparat intern de oţel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate şi cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădiţa de poştă nr. 31)

Preţ curent mare şi ilustrat
se trimite gratis şi franco.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály

SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele sale propriie de in şi damast precum: covoare, ştergare, fugare milieu şi toate cele trebuincioase pentru pat. Tot aşa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Preţuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

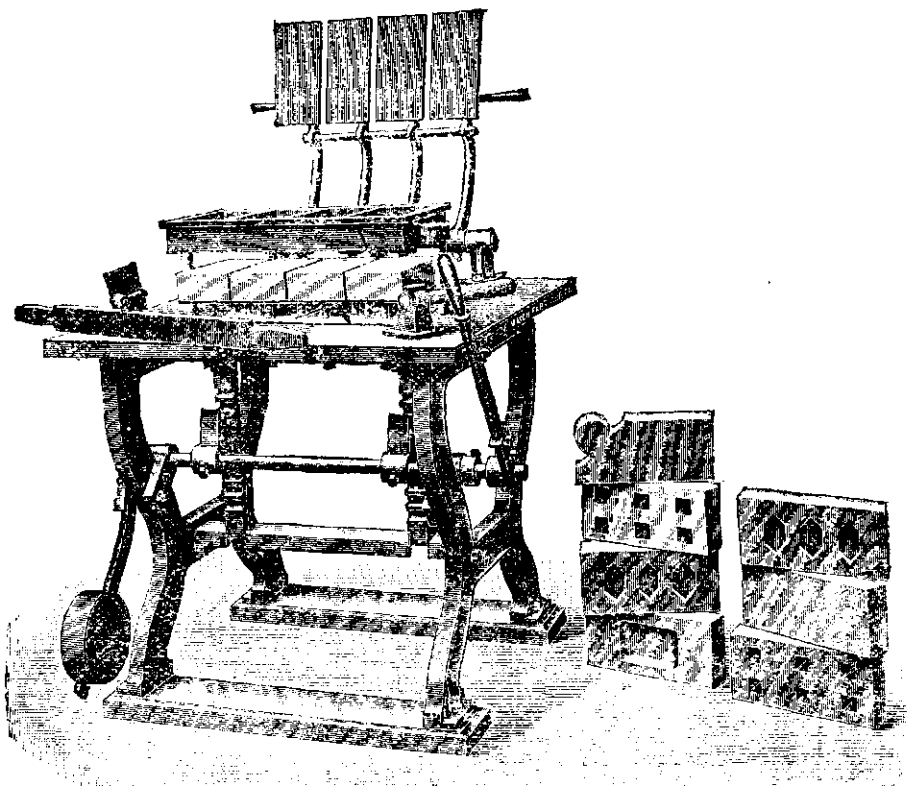
Cine are năsip sau petriş se schimbă în „Bae de aur“

dacă se ocupă cu prepararea petrilor în mod artificial.

Se pot prepara cu mici cheltueli:

Cărămizi de părete din cement prepararea à 1000 de bucăţi . . . 18 C.
Tigle de cement pentru acoperiş prepararea à 1000 bucăţi . . . 40 C.
Plăci de cement prepararea à 1000 bucăţi 50 C.
Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântâni ş.Maşinăriile necesare pentru fabricarea celor de sus le liferează **ERNST TIETZE** fabrică de maşinării liferite medailate în mai multe rânduri şi turnătorie de fer **GUBEN N. L. Germania.**

Reprezentat de cătră:

BUSCHITZ MOR în KOMÁROM.CATALOG ILUSTRAT ŞI PROIECT DE BUGET gratuit
trimite reprezentantul fabricii **Büschitz Mór, Komárom,**
cătră care trebuiesc adresate şi scrisorile.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spiritul Reuma

Încercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Grósz Nagy Ferencz, farmacist

DEBRECZEN, str. Șaș nr. 8.

farmacia „Arany egyszervu“.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voiește să scape de ori ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Király Balzsam

al cărui efect vindecător recunoscut și de medici.

1 sticlă mare 2 cor. 65 fil. cu îndrumare. 3 sticle mari 6 cor. 65 fil. cu îndrumare, porto franco cu rambursă.

Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament.

Numai există reumă!

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înapreste părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., e de ajuns pe un an întreg.

Mare depozit de medicamente speciale din țară

și streinătate, articole de lux, bandage etc. etc. etc.

CEL MAI SIGUR MIJLOC DE ÎNFRUMȘETARE e

Crema de față Fáy-féle Arcz-Crém

efectul e miraculos! Infrumșează, întinereste! Cel mai escelent mijloc contra pistruiilor a petelor ficat și a tuturor necurătenilor de față. Un borcan 1 coroană săpunul 1 coroană bucată. — — —

Depozit princ. de exped. Grósz Nagy Ferencz, farm. Debreczen.

FRATER és DŐMÖTÖR

cancelaria de arhitectură diplomată

ARAD, STRADA SALACZ GYULA NUMĂRUL 1.

Primește:

măsurarea, regularea, comasarea, parcelarea, orașelor, comunelor, și a domeniilor precum și tracirozarea, plănuierea și construcția terenurilor de pădure și industriale.

Specialiști:

în plănuierea și înființarea regulărei de ape și a apaductelor.

Înștiințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din loc și jur, că în locuința mea din strada Bercsényi, nr. 8 Arad efeptuesc tot felul de

planuri de zidărie

pe lângă prețurile cele mai reduse.

Insemnez că în urma praxei mele continue de 32 ani, mă nizuiesc ca în totdeauna să câștig îndestulirea onoratului public doritor de a zidi. Nu sunt membrul nici unei societăți și tot felul de zidărie o efeptuesc cât mai curând.

Cerând sprijinirea, sunt cu profundă stimă:

Horváth József, măestru zidar.

Am onoare să aduc la cunoștința on. doamne că

Atelierul nostru

de confecționarea rochiilor pentru doamne

(care se află în Arad, edificiul teatrului, etagiul II, în dreapta pe partea pieței Libertății)

I'am îmbogățit cu

un depozit de pălării de dame

moda cea mai nouă.

Și suntem în situația favorabilă de a putea vinde articolele noastre moderne cu prețuri reduse.

Cu stimă: **Surorile Wolf.**

Tot aici se primesc fete istețe cari voiesc să învețe.

ȘCOALA DE POMI ȘI TRANDAFIRI a lui

Szabó István

UJ-SZEGED, Főfasor nr. 35.

Recomandă cam 140.000 bucăți de 1, 2, 3 și 4 ani, altoi inabilitați de meri, peri, gutui, naspolya, cireși, vișini, caiși și perseci, așa mai departe pruni și ringloți, în ecsemplare frumoasă și drepte, cu rădăcină sănătoasă.

— Pomii se pot comanda în tulpini mici, semi-mici și înalți. —

Prețul: 100 bucăți 40—60 cor. ecsemplare înalte pentru alu 100 bucăți 70—80 cor.

Trandafiri înalți, din pământ liber, diferite soiuri, 80—200 fil. Tufe de trandafiri nobilitați din rădăcină, din pământ liber ecsemplare frumoase, tari de soiurile cele mai bune bucata: 40—50 fil. — Trandafiri cari se urcă „Crimson Rambler“, în lungime 1—2 metri prețul unui ecsemplar 40—60 fil. — Teiu cu frunze mari, ecsemplare tari bucata 2 cor. — Pomiișori selbatici 500.000 bucăți, cei mai mulți transplantați, Se pot comanda meri, peri, Pronus Mirabolan, Pronus Mahalék, perseci de toamnă și galbeni, 1000 de bucăți 10—30 cor.

Mare asortiment de salcâmi rotunzi și piramidați. Thuja Compacta și Piramidalis depozit mare în preț ieftin.

Vă rugăm să cereți catalog de nume și prețuri îl trimitem gratuit.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluvii,
— — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de tuburi de piatră smălțuită.

TELEFON Nr. 87.

. telefon 585.

Adresa telegrafică: Reppmann, Arad

Atelier de arhitectură alui

Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială:

ARAD, Weitzer János-u. 13
(peste drum de poșta principală).

Cancelaria principală:

BUDAPEST
Baross-utca 46.

Primește tot felul

de lucrări de biurou în cadrul arhitecturii.

Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltuelilor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de, perii, articole de lux, parfumerii, utensilii de bărbierit și întreprindere de împrumutat pompe de praf.

ARA D, Andrassy-tér N-rul 15.

TELEFON No. 506.

TELEFON No. 506.

Am onoare a aduce la cunoștința st. public, că după modelul din capitală am înființat

o întreprindere de împrumutat pompe de praf.

Intrebuințarea acestei pompe e foarte importantă din punct de vedere sanitar.

Periarea, baterea obiectelor de praf, roscolirea prafului incetează prin folosirea acestei pompe de praf, cu ajutorul presiunii aerului trage praful din covoare, pnoila tapetată, draperii, saltele, tapete din liliard ș. a. cu acest sistem obiectele se cruță și nici nu trebuie mișcate dela loc.

Curățenia e perfectă, moliiile și ouăle de molii se pustiesc.

Taxa de folosire cu un om pe o oră 2 cor. pe o jumătate de zi sau 5 ore 8 coroane.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaica

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELICĂ în **SEMLIN**
(ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă. — — — —

Toarnă clopote noi, face smălțuri mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericeilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

TIPOGRAFIA GEORGE NICHIN, — ARAD.

